

# Oczami niewidomego: choroby oczu (4)

## Jaskra

Data publikacji: 2.04.2018 8:00

Każdy z nas posiada wiele zmysłów: smak, węch, zapach, słuch, wzrok itp. Każdy z nich jest nam przydatnym w codziennym życiu społecznym, zawodowym i prywatnym. Cienimy sobie je raz więcej raz mniej jednak ciężko nam sobie wyobrazić życie bez nich.

□

Zdarzają nam się jednak takie chwile gdy zaczyna się coś działać niedobrego z którymś z nich i wówczas pojawiają się problemy. Z racji mojej dysfunkcji wzroku (całkowicie ociemniały) spróbuję stanąć przy kilku najczęstszych chorobach oczu. Tym razem często występująca choroba oczu – jaskra.

**Jaskra** to schorzenie oczu, które nie leczone doprowadza do uszkodzenia i zaniku nerwu wzrokowego, a w efekcie nieodwracalnej ślepoty. Jeśli należysz do grupy ryzyka zachorowania na jaskrę - wykonuj specjalistyczne badania diagnostyczne raz w roku. Jaskra to choroba nerwu wzrokowego, która polega na jego postępującym zaniku (tzw. neuropatia jaskrowa). Zmiany zanikowe w nerwie wzrokowym są nieodwracalne i bez leczenia powodują stopniowo pogłębiającą się utratę wzroku. Rozróżniamy dwa rodzaje jaskry:

- jaskra pierwotna albo wtórna otwartego kąta,
- jaskra pierwotnie albo wtórnie zamkniętego kąta.

Rozpoznanie typu jaskry decyduje o wyborze metody leczenia.

Na jaskrę cierpi ponad 70 milionów ludzi na świecie i ponad 6 milionów jest z tego powodu niewidomych. Jeszcze nie do końca wyjaśnione są przyczyny powstawania wszystkich postaci tej choroby. Istnieje bowiem jaskra wrodzona, dziecięca, młodzieńcza, jaskra ludzi dorosłych, jaskra wtórna w przebiegu innych chorób oczu. Zwykle tym postaciom jaskry towarzyszy podwyższenie ciśnienia w oku. Wszystkie rozpoczynają się od ubytków w polu widzenia, a kończą na całkowitym zaniku nerwu wzrokowego i ślepotcie.

W zależności od budowy przedniego odcinka oka (kąta przesączania) jaskra dzieli się na: jaskrę z otwartym i jaskrę z zamykającym się kątem przesączania.

Jaskra z otwartym kątem – przyczyny:

1. Napięcie całej gałki ocznej utrzymuje tzw. ciecz wodnista wytwarzana stale w oku. Opuszcza ona gałkę oczną w miejscu zwanym kątem przesączania. Gdy są tam jakieś przeszkody ciecz wodnista nie ma ujścia i gromadzi się w oku, wzrasta ciśnienie wewnątrzgałkowe, a doprowadzając do ucisku na włókna nerwowe powoduje zanik nerwu wzrokowego.

2. Nerw wzrokowy odżywiany jest specjalną siecią naczyń krwionośnych. Jeżeli naczynia te są uszkodzone lub wąskie (zależnie od zaburzeń lipidowych, niskiego ciśnienia ogólnego krwi, stresu) dochodzi do chronicznego niedokrwienia włókien nerwu wzrokowego. W konsekwencji – ich zaniku.

W tej postaci jaskry nie zawsze dochodzi do podwyższenia ciśnienia wewnątrz gałkowego (często określa się tą postać choroby jako " jaskra bez ciśnienia").

3. O jaskrze wtórnej mówimy wtedy, gdy w kącie przesączania pojawia się bardzo duża ilość barwnika ( jaskra barwnikowa), elementy złuszczonej torebki soczewki (PEX) lub zrosty powstałe w wyniku przebytych stanów zapalnych oka.

Wszystkie te przyczyny powodują utrudnienie odpływu cieczy wodnistej z oka i wzrost ciśnienia w gałce ocznej.

4. W jaskrze wrodzonej, dziecięcej i młodzieńczej kat przesączania nie jest prawidłowo rozwinięty, co uniemożliwia

swobodne przechodzenie cieczy wodnistej na zewnątrz oka. W tej postaci jaskry ciśnienie w oku może być bardzo wysokie.

Jaskra z zamykającym się kątem – przyczyny:

Specyficzna budowa przedniego odcinka oka może prowadzić do nagłego zamknięcia odpływu cieczy wodnistej przez grubą, wypukłą tęczęwkę lub dużą, pęczniejącą soczewkę. W niesprzyjających okolicznościach (np. poszerzenie źrenicy, nagły stres) dojść może do nagłego zamknięcia kąta przesączania i gwałtownego wzrostu ciśnienia w oku (ostry atak jaskry), który w bardzo krótkim czasie doprowadzić może do zaniku włókien nerwowych siatkówki i ślepoty. W tej postaci jaskry interwencja okulistyczna musi być natychmiastowa.

Czynniki ryzyka przy jaskrze z otwartym kątem przesączania: dziedziczność, podwyższony poziom ciśnienia w oku, krótkowzroczność, cienkie rogówki, wiek po 35 roku życia, zaburzenia gospodarki tłuszczowej, niskie ciśnienie ogólne krwi lub zbyt intensywnie leczone nadciśnienie krwi, objawy naczyniowo-skurczowe (zimne stopy i dłonie), stres.

Czynniki ryzyka przy jaskrze z zamykającym się kątem przesączania: dziedziczność, rasa, budowa oka, nadwzroczność, zaburzenia gospodarki tłuszczowej, cukrzyca.

Medycyna idzie praktycznie co tydzień do przodu i pojawiają się nowe metody leczenia i rehabilitacji, ale jeżeli tylko możemy dbajmy o swoje zdrowie. Medycyna medycyną ale lepiej trzymać się od niej z dala.

Dbajmy o oczy, dbajmy o zdrowie.

Andrzej Koenig  
ociemniały

#### **Pisaliśmy:**

- [Oczami niewidomego: choroby oczu \(1\) zwyrodnienie siatkówki](#)
- [Oczami niewidomego: choroby oczu \(2\) zaćma](#)
- [Oczami niewidomego: choroby oczu \(3\) powikłania cukrzycowe](#)